

Een boek dat helpt bidden

Foto: Onur Pinar

In de vloed van boeken over gebed springt *Zeg het tegen God* van de Italiaanse benedictijn Luigi Gioia eruit. "Vaak begrijpen we niet wat God doet. Door dit in oprechtheid met Hem te delen, bouw je een relatie op."

Luigi Gioia

Erik Hendrix

Luigi Gioia was in zijn late tienerjaren een militant atheïst van marxistische snit. In het Italië waar hij opgroeide, was de bevolking in de dorpjes veelal verdeeld in katholieken en communisten. Gioia schaarde zich onder laatstgenoemden. Hij was zelfs zo vastbesloten om de discussie met de katholieken te winnen, dat hij de Bijbel ging lezen in een poging het bestaan van God te weerleggen aan de hand van tegenstellingen in de tekst. "Het was de grootste vergissing van mijn leven", grapt de benedictijn vrolijk tijdens een bezoek aan de abdij van Egmond. "U kunt vast wel raden waarom..." Gioia is een opgewekte en innemende spreker. Van achter een zwart montuur kijkt hij met priemende, lichtblauwe ogen de zaal in. Toch verraadt niets zijn religieuze levensstaat. Hij draagt geen habijt, maar gewoon een overhemd en een jasje. Hij vertelt uitgebreid hoe moeilijk het was om neutraal te blijven toen hij de evangeliën doorlas. "Het waren niet eenvoudigweg ooggetuigenverslagen", zegt hij. "De evangelisten dringen er doorlopend bij de lezer op aan om een keuze maken; om te kiezen voor Christus en in die keuze te volharden."

God niet begrijpen

Hij vertelt hoe hij uit alle macht 'nee' bleef zeggen tegen het Evangelie, maar langzaamaan voelde dat hij daarmee niet slechts ideeën afwees, maar zich tegen een aanwezigheid verzette. "Er is iets in ons dat hongert naar deze woorden", legt Gioia uit. "De meeste mensen met wie Jezus praat, zijn helemaal niet ontvankelijk voor Christus en zijn Goede Nieuws. Ze zijn vaak argwanend, terughoudend en afwijzend. Toch geven de evangelisten deze personen en hun houding alle ruimte. Dat is precies de manier waarop het bij ons blijft weerklinken en wat we ook in het gebed moeten overwinnen: het doel is om de dialoog aan te gaan met God, zelfs al is het om kritiek te uiten, om te bevragen,

te twijfelen, of zelfs om uitdrukking te geven aan woede. Vaak begrijpen we gewoon niet wat God doet in de wereld en in onze persoonlijke levens, maar juist door dit in oprechtheid met Hem te delen, bouw je een relatie op."

Wildgroei aan boeken

Maar hoe leer je bidden? Tegenwoordig is er een wildgroei aan boeken over spiritualiteit en gebed. Wie een beetje bekend is met het genre, weet dat die boeken noodzakelijkerwijs allemaal dezelfde exercitie maken. Daarin wordt dan uitgelegd hoe we onze innerlijke werkelijkheid muilkorven en de zintuigelijke waarneming het monopolie over de werkelijkheid geven. Dat is ook logisch, want we moeten ons allemaal in die empirische wereld handhaven. Boeken over het gebed moeten ons zo iedere keer weer overtuigen van het feit dat de innerlijke werkelijkheid evengoed echt is en in dezelfde mate onderdeel uitmaakt van de wereld zoals wij die iedere dag ervaren.

Dat zien wij ook weer terug in Gioia's onlangs in het Nederlands verschenen *Zeg het tegen God*. Het is daarom niet verwonderlijk dat het ook in dit boek allemaal eerst uitgelegd moet worden, want het is allang niet meer vanzelfsprekend dat men dit weet en/of begrijpt. De moderne mens heeft moeite om een goede manier te vinden om zich tot het transcendent en het goddelijke te verhouden. Daarom worden er zoveel van deze boeken geschreven worden en daarom zijn ze ook zo hard nodig.

De omstandigheden

Zeg het tegen God is een uitstekende introductie in de wereld van het gebed. In het eerste hoofdstuk weet Gioia, zonder gebruik te maken van allerlei ingewikkelde wetenschappelijke of theologische termen, de aard van het gebed uit te leggen en de moeilijkheden aan te wijzen die we daarin veelal tegen komen. De lezer komt zo al snel tot het inzicht dat de problemen die

we in het gebed tegenkomen helemaal niet zo uniek zijn. "Hoe vaak komt het op bepaalde plekken en momenten zelfs niet eens in je op om te gaan bidden omdat je denkt dat voor gebed de juiste gevoelens, de juiste stemming, de perfecte omstandigheden en veel vrije tijd nodig zijn?", vraagt Gioia.

Hij legt uit dat de juiste omstandigheden irrelevant zijn. God is niet te beroerd om zichzelf midden in onze puinhoop te werpen. Als voorbeeld geeft hij het verhaal van Exodus. God zet zijn tent op te midden van het op drift geraakte joodse volk. Ze zwerven door de woestijn, ze zijn hongerig, verdwaald, boos, arm en wanhopig. In die emotionele verwarring zoekt het volk zijn toevlucht in alle verkeerde dingen. Zelfs afgoderij wordt niet geschuwd. Dat maakt allemaal geen opgeruimde indruk, maar God besluit desalniettemin om onder hen te gaan wonen en in die puinhoop zijn tent op te zetten. Niet alleen is dat de plek waar God ons het meest kan helpen, maar daardoor laat Hij ook zijn eigen kracht zien en toont Hij ons dat Hij bereid is om die macht uit liefde voor ons te gebruiken.

Een juweeltje

Zeg het tegen God staat bol van dit soort inzichten. Daarmee toont Gioia zich een begaafd interpretator van de Schrift. Tegelijkertijd weet hij moeiteloos en op een originele manier een brug te slaan naar de meest banale problemen die je als gelovige tegenkomt. Tijdens het lezen bekruip je al snel het gevoel dat je misschien om de verkeerde redenen het gebed hebt verwaarloosd, of dat je het misschien zelfs al die tijd op de verkeerde manier hebt gedaan. Door de toegankelijkheid, eruditie en praktische benadering is *Zeg het tegen God* een juweeltje voor iedereen die samen met God zijn innerlijke kosmos wil gaan verkennen. +

Luigi Gioia, *Zeg het tegen God – Een aanmoediging om te bidden*. Uitgeverij Kok, 248 pp., pb., € 17,99, ISBN 978 90 43529 77 8